

Predmet: Čuška/Qyshk (Toplica Miladinović i dr.)
Broj predmeta: K.Po2 48/2010

Glavni pretres: 3.10.2011.

Izveštaj: advokat Mustafa Radoniqi i Marina Kljaić, punomoćnici oštećenih

Ispitivanje svedokinje/oštećene Sabrije Ljuši/Sabrie Lushi

Rano ujutru 14.05.1999. godine u njeno selo su došli su srpski vojnici. Ukućane su iz kuće, koja se nalazi sa desne strane puta prema Prištini/Prishtinë odveli u mahalalu *Bećaja/Hasan Beqevë*. Vojnici su im oduzeli sve što su imali, uključujući novac i zlato. Muškarci su odvojeni od žena i dece, podeljeni u tri grupe i odvedeni u različitim pravcima. Muškarci su morali da drže ruke iznad glava. Njih su smestili u sobe i streljali, nakon čega su zapalili kuću. Tom prilikom joj je stradalo devet članova porodice, suprug Ramiz i njegova 4 brata, Abdulah/Abdullah, Uka/Ukë, Džafer/Xhafer i Skender, suprugov stric Čauš Ljuši/Çaush Lushi i njegov sin Ardijan/Ardian. Sa drugim ženama i decom odvedena je u dvorište Sali Redže/Salih Rexha.

Pitanja predsednika veća

Prilikom oduzimanja zlata, jedna žena Ajša/Ajshe, uplašila se za dete, pa je zaboravila da skine i preda vojnicima jednu mindušu. Kada je jedan od vojnika primetio da ima jednu mindušu, grubo ju je skinuo, umalo da joj otkine deo uva. Taj vojnik je nosio šešir i redenike, bio je maskiran, pa ne može da kaže kako je izgledao. Žene, decu i starije muškarce terali su da traktorima idu za Albaniju. Suprugovom stricu Čaušu Ljušiju/Çaush Lushi vojnici su rekli da doveze kola, koja su odmah zapalili. Imao je sina jedinca i doneo je novac da bi mu spasio život. Vojnici su uzeli novac, ali su mu rekli da su ubili sina. Čauš/Çaush je tada počeo da beži. Vojnici su ga stigli kod WC-a i zaklali. Videla je Čauševu/Çaush telo, jer joj je, kada je otvorila vrata od WC-a, pao pred noge. Čauš/Çaush je po nogama imao rane od vatrenog oružja. Neko joj je rekao da je njen suprug živ, pa je sišla sa traktora i krenula da ga traži. Videla je i telo Sali Redže/Salih Rexhah koje je bilo isečeno. Kada je ušla u kuću Saita Gašija/Sait Gashi, u jednoj sobi videla je leševe koji gore. Među njima je prepoznala telo Čauševog sina, koje je bilo izgorelo samo do pola. Telo Ibiša Gašija/Ibish Gashi takođe je videla u pored stepenica u dvorištu kuće Salji Redže/Salih Rexha. Sve žene su bile u dvorištu kuće Sali Redže/Salih Rexha. Videla je da su jednu grupu muškaraca vodili prema kući Azema Redže/Azem Rexha, drugu kod Sait/Sait . Videla je kako se vonici teraju uz stepenice kuće Salji Rexhe/Salih Rexha grupu muškaraca, među kojima se nalazio njen suprug Ramiz. Nakon toga je čula rafale.

Pitanja zamenika tužioca

Nakon streljanja muškaraca, vojnici su ženama i deci naredili da se popnu na traktore i krenu prema Albaniji. Ne može da se seti koliko je tačno bilo traktora, jer su im se usput priključili i ljudi iz sela Zahać/Zahaq. Kolona traktora došla je do fabrike akumulatora koja se nalazi na ulasku u Peć/Pejë, gde ih je zaustavila policija i vratila nazad. Nije primetila da je neko pratio kolonu traktora, ali je primetila jedan džip i jedno crno vozilo, koji su išli iza njih i uputili se prema Zahaću/Zahaq. Kada je videla telo Ibiša Gašija/Ibish Gashi, pored nje je bio komšija Zoran Jašović.

Pitanja branilaca

Nije joj poznato koliko je Čuška/Qyshk imala stanovnika u maju 1999. godine, jer je tada bila u braku tek dve godine i nije poznavala sve stanovnike.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Čaušu/Çaush je jedan od uniformisanih Srba saopštio da mu je sin ubijen. Bio je u maskirnoj uniformi. Vojnici su im se obraćali na srpskom jeziku. Vojnici su imali sredstva veze, sa kojim su međusobno komunicirali. Ti aparati izgledali su kao telefoni sa antenom. Uočila je dvojicu sa tim aparatima.

Ispitivanje svedokinje/oštećene Šprese Keljmendi/Shpresa Kelmendi

Vojne i policijske snage došle su u Čušku/Qyshk 14.05.1999. godine iz pravca Peći/Pejë. Sa suprugom i četvoro dece priključila se ostalim meštanima u mahali *Gašijevih/Gashi*. Vojnici su pucali i palili, vikali na njih i vređali ih i pretili da će ih pobiti. Uzimali su im dokumente, novac, zlato i sve vrednije stvari koje su imali. Pretili su da će i decu pobiti ukoliko kod njih nađu sakriven novac ili zlato. Razdvojili su muškarce od žena i dece, pa su žene i decu rasporedili u tri kuće koje su već gorele, dok su muškarci ostali na ulici. Sa ostalim ženama nalazila se u kući Sali Redže/Salih Rexha. Dovedi su Ardijana Keljmendija/Ardian Kelmendi i jedan vojnik ga je pitao hoće li da uđe u kuću koja je gorela ili da ga ubije tu pred ženama. Drugi vojnik je rekao da Ardijana/Ardian puste, pa je tako ostao sa ženama i decom. Poznato joj je da su muškarce odveli unutra, ali nije videla šta se tamo dešavalo. Ženama i deci su naredili da uzmu traktore i idu za Albaniju. Ubijen joj je suprug, koji je tada imao 36 godina.

Pitanja predsednika veća

Ne seća se likova vojnika jer je bila jako uplašena, posebno za decu koja su bila mala, tada su imali 9, 8, 6 i najmlađe 3 godine. Neki vojnici su nosili na sebi redenike, a bilo je maskiranih, tako što su nečim bili namazani po licu.

Pitanja zamenika tužioca

Kada su sa traktorima izašli na glavni put videla je još mnogo ljudi, bili su iz Zahaća/Zahaq i Plavljana/Pavlan.

Pitanja branilaca

Prethodnu godinu živela je sa suprugom i decom u Peći/Pejë, u kući svojih roditelja. Dan pre događaja u Čuškoj/Qyshk, isterani su iz kuće, a kuća je zapaljena. Zbog toga su došli u Čušku/Qyshk, kod porodice njenog supruga. Bili su svesni da se to može dogoditi i u Čuškoj/Qyshk, pa su pripremili i sakrili traktore na livadi u blizini puta. Kolonu traktora policija je ispred Peći/Pejë zaustavila i vratila u selo. Prvu noć provela je u kući Redže Keljmendija/Rexhë Kelmendi, koji je bio u veoma lošem stanju, bio je van sebe i sa njim nisu mogli da razgovaraju.

Ispitivanje svedoka/oštećenog Tahira Keljmendija/Tahir Kelmendi

Pripadnici JNA su dolazili u Čušku/Qushk 25.04.1991. godine tražeći da meštani predaju oružje. Tom prilikom nije bilo nikakvih incidenata. Drugi put, u Čušku/Qyshk su 14.05.1999. godine došli maskirani ljudi u policijskim i vojnim uniformama. Nisu nosili posebne maske, samo su po licu bili namazani raznim bojama. Neki su na glavama nosili šešire, a neki marame, kao povezače. Primitio je da su došli jednim džipom na kojem je bio postavljen puškomitraljez.

Pitanja predsednika veća

Bio je sakriven u jazu kraj kuće Dema Gašija/Dema Gashi. Video je Hazira Berišu/Hazir Berisha kako zapaljene odeće izlazi iz kuće Sadika Gašija/Sadik Gashi. Vojnici su iz Čuške/Qyshk izašli na glavni put, odakle su pucali na Avdi Berišu/Avdi Berisha i ubili ga. Nakon napada, zajedno sa Mustafom Hisvukaj/Mustafa Hisvukaj, Fadilom Berišom/Fadil Berisha i Ajetom Gašijem/Ajet Gashi sakupljao je ubijene i spaljene ljude, koje su sahranili u jednu masovnu grobnicu. Mnogi ubijeni su bili zapaljeni, pa su ih pre sakupljanja gasili. Nisu bili zapaljeni Čauš Ljuši/Çaush Lushi, Avdi Beriša/Avdi Berisha i Ibiš Gaši/Ibish Gashi. Telo Ibiša Gašija/Ibish Gashi bilo je isečeno rafalom u predelu grudi. Stradalo je 7 članova njegove porodice. To su Iber, Skender, Besim i Brahim Keljmendi/Kelmendi, i još dva člana čijih imena trenutno ne može da se seti, kao i dva zeta. Supruga Čauša Ljušija/Çaush Lushi ispričala mu je da je Čauš/Çaush dao vojnicima 100.000 DM i automobil vredan 50.000 DM da bi spasio sina. Vojnici su iz Čuške/Qyshk otišli u Plavljane/Pavlan i Zahać/Zahaq. Optuženog Brnovića video je tog dana 20 puta od Zahaća/Zahaq do punkta. Brnovića poznaje od ranije.